

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 330. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-falster01-shoot-idm140591132245552/facsimile.pdf> (tilgået 30. juli 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discurser

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

tillæmpet ved fortolkning og praxis og anvendt på andre end de egentlige romerske borgere (for hvem den borgerlige ret, *jus civile*, i modsætning til *jus gentium*, folkenes ret, var gældende). — Begrebet må ikke forveksles med det moderne begreb Folkeret.

f) *Instit. Lib. I, Tit. 10.* — Romerretten i dens af kejser Justinian (527—65) givne skikkelse (*Corpus juris Justiniani*) bestod ikke alene af den egentlige samling af forordninger (*Pandectæ* el. *Digestæ*), men også af en lærebog i retssystemet (den her citerede *Institutiones*), som der også blev tillagt lovs kraft.

g) Evripides, den navnkundige græske tragediedigter (484—406 f. Chr.). — *Andromache*, Hektors hustru, tilfaldt efter Trojas indtagelse Achilles' søn Neoptolemos som krigsbytte; om hendes skæbne i hans hus handler *E.s* tragedie. — Citatet anføres på Græsk og oversættes på Latin, men ikke rytmisk.

h) *V. Puffend. de J. N. & G. L. VI, Cap. II, § 14, p. m. 924.* — Det er den navnkundige tyske statsretslærde Samuel Pufendorfs (1628—89) hovedværk *De jure naturæ et gentium*, om natur- og folkeretten, som Falster her citerer. Det udkom 1672, mens han var professor i Lund.

i) *Lib. II, ad Uxor. p. m. 191.* — Om Tertulian se XIII. discurs note v. — Det er hans skrift til hustruene, som F. her citerer.

j) *L. I, Inst. IX, § 2.* — Om Justinians *Corpus juris* og den her citerede *Institutiones* se note f. — I Falsters eget exemplar af bogen er her tilskrevet en henvisning til Gellius, som dog er ødelagt ved bogens beskæring.

k) *V. Plutarch. in M. Crasso p. 543.* — Om Plutark se V. discurs note f. Det er hans biografi af *M. Crassus, triumviren* (d. 53 f. Chr.), som Falster her citerer.

l) *Lib. III, C. XVI, Art. 3.* — Det er Christian 5.s Danske Lov, som F. her citerer i Peder Højelses

latinske oversættelse, jfr. note b til VI. discurs. — I Falsters eget exemplar af bogen er her tilskrevet i marginen: NB. Strabo L. XV p. m. 1024 et not. n. 5. — NB. Frodes Lov hos Saxonem V Bog, p. m. . . ., hvilken tilstod Kvinderne fri Raadighed over deres Giftermaal, paa det de ej skulde tvinges til Bryllup, etc. — Om Strabo se XIV. discurs note t. — Det er meget sjældent, at Falster citerer Saksens Danmarkskrønike.

m) Der sigtes til den romerske feltherre Titus Manlius Torquatus i 4. årh. f. Chr., som år 340 lod sin egen søn henrette, da han mod faderens forbud havde indladt sig i tvekamp med en Latiner under krigen med disse og overvundet ham.

n) *Declamat. CCLVII.* — Om Quintilian se V. discurs note f. De såkaldte declamationer (øvelsestaler), som er bevarede under hans navn, skyldes dog næppe ham personlig. — I Falsters eget exemplar af bogen er her tilskrevet i marginen et vers af Plautus: *Plaut. Stich. I, 2, 82:*

Kun Taabe gaar paa Jagt med Hund, som ej vil bide;

Paa tvungen Ægteviv en Mand tør aldrig lide.

XXXI. DISCURS.

a) Ifølge de oftnævnte latinske randgloser magister Hans Been (d. 1708, en ivrig disputator på filosofisk og sprogligt område). Kendte er bl. a. de gravskrifter, som forskellige spøgefugle forfattede over ham; se f. eks. H. J. Helms, *Valkendorfs kollegiums historie* (Kbh. 1917).

b) *Gell. V, 15.* — Om Gellius se I. discurs note g; om Ennius XXIII. discurs note v; om Neoptolemos note g i XXX. discurs. — Lige ovenfor er nævnt